

УДК 531.374

Цепенюк І. – ст.гр. МТмз-61

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

РОЗРАХУНОК ЗУСИЛЛЯ ЗАТИСКУ ЗАТИСКНИХ ПАТРОНІВ З ГВИНТОВИМИ ЕЛЕМЕНТАМИ

Науковий керівник д.т.н., професор Пилипець М.І.

Tsepenyuk J.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

CLAMPING EFFORT CALCULATION OF CLAMP DEVICES WITH SCREW UNITS

Supervisor: Dr. Sci. (Tech.), Prof. Pylypets M. I.

Ключові слова: патрон, гвинтовий елемент затиску

Keywords: chuck, screw clamping element

Сили закріплення тонкостінних циліндричних заготовок і сили різання в процесі їх обробки приводять до виникнення деформації заготовок і похибок обробки. Тому актуальною задачею є дослідження роботи затискних патронів з гвинтовими елементами для забезпечення рівномірного розподілу зусиль затиску заготовки.

На заготовку, яка закріплена в патроні з гвинтовими елементами, діє момент сил різання ($M_{\text{різ}}$), який прагне повернути заготовку навколо вісі під дією моменту провертання ($M_{\text{пров.}}$). Заготовка утримується від провертання моментом сил тертя ($M_{\text{тер.}}$), що виникає між витками спіралі і заготовкою. Рівняння рівноваги заготовки можна записати у вигляді:

$$M_{\text{пров.}} - M_{\text{тер.}} = 0;$$

Момент провертання розраховуємо збільшуючи момент різання на коефіцієнт запасу:

$$M_{\text{пров.}} = KM_{\text{різ}}, \text{ Н,}$$

а момент тертя з виразу

$$M_{\text{тер.}} = \sum T \cdot R_1, \text{ Н,}$$

де K - коефіцієнт запасу; T – сила тертя між витками спіралі і заготовкою; R_1 – плече дії сил тертя, м.

Силу затиску заготовки всіма витками спіралі визначимо з виразу:

$$W_{\text{сум}} = KM_{\text{різ}} / f_1 R, \text{ Н,}$$

де f_1 – коефіцієнт тертя між витками спіралі і заготовкою; (приймаємо $f_1=0,05$);

R – радіус заготовки.

Момент різання

$$M_{\text{різ}} = P_z R, \text{ Нм,}$$

тут P_z – складова зусилля різання.

При цьому осьове зусилля деформування затискного гвинтового елемента визначаємо за формулою: /

$$P_{\text{ос}} = M_{\text{різ}} (f + tg \alpha) / R_c$$

Отже, на величину осьового зусилля на штокові патрона при затиску заготовок гвинтовими елементами суттєво впливає момент затиску заготовки, кут підйому витків гвинтового елемента, коефіцієнт тертя між гвинтовим елементом і заготовкою.